

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدیریت رفتار و اخلاق حرفه ای

ژیلا شایسته (پژوهشگر حوزه منابع انسانی)

مهندس مرتضی صادقی

دکتر پریناز کوزه گر (مدرس دانشگاه)

مشاوران علمی: فرشاد براتی (پژوهشگر حوزه منابع انسانی)

دکتر قربان محمد پورقاز (مدرس دانشگاه)

عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت رفتار و اخلاق حرفه‌ای/ژیلا شایسته... و دیگران : مشاور علمی قربان محمد پورقاز ؛ ویراستار علیرضا لچینانی.
مشخصات نشر	: تهران : فرهیختگان دانشگاه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۰ص
شابک	: 978-600-235-190-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: پدیدآورندگان ژيلا شایسته ، مرتضی صادقی ، پریناز کوزه گر.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۳۷ - ۲۳۸.
موضوع	: اخلاق حرفه‌ای -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Professional ethics -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: مدیران -- اخلاق حرفه‌ای -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Executives -- Professional ethics-- Religious aspects-- Islam
موضوع	: اخلاق حرفه‌ای -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	: Professional ethics -- Qur'anic teaching
موضوع	: اخلاق حرفه‌ای
موضوع	: Professional ethics
شناسه افزوده	: شایسته، ژيلا، ۱۳۵۵-
شناسه افزوده	: پورقاز، قربان محمد، ۱۳۵۵-
رده بندی کنگره	: ۹/BP۲۵۴
رده بندی دیویی	: ۶۵/۲۹۷

ناشر	: فرهیختگان دانشگاه
عنوان کتاب	: مدیریت رفتار و اخلاق حرفه‌ای
پدیدآورندگان	: ژيلا شایسته- مرتضی صادقی - پریناز کوزه گر
مشاوران علمی	: قربان محمد پورقاز - فرشاد براتی
ویراستار	: علیرضا لچینانی
طراحی و گرافیک	: سمیرا عدلو
چاپ و صحافی	: روز
نوبت چاپ	: اول ۱۴۰۰
تیراژ	: ۱۰۰جلد
قیمت	: ۱۲۵۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۲۳۵ - ۱۹۰ - ۶

ساختمان مرکزی	: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۶ آذر، کوچه پارسی، پلاک ۶
تلفن روابط عمومی	: ۰۹۱۲۱۳۰۸۶۳۹ - ۶۶۴۹۰۱۷۸ - ۶۶۴۹۰۱۷۹
پایگاه اینترنتی	: www.fardpub.ir
تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق محفوظ می‌باشد.	

مقدمه ناشر

جهان امروز جهان تکنولوژی، کیفیت و رقابت است. وجه تمایز میان سازمان‌ها، تفاوت در کیفیت تولید، مطلوبیت فرآورده‌ها و خدمات است که در سایه آموزش منابع انسانی چه در ضمن کار و چه در دوران تحصیلات دانشگاهی اتفاق می‌افتد.

تحقیق در مؤلفه‌ها و بنیادهای نظام آموزشی، تأثیر عمده‌ای در استانداردسازی و ارتقاء کیفیت فعالیت‌های منابع انسانی دارد. در نظریات جدید توسعه، برخلاف گذشته که سرمایه‌های فیزیکی را موتور محرکه توسعه اقتصادی می‌دانستند، سرمایه انسانی است که محور اصلی توسعه را تشکیل داده و موجبات رشد و توسعه پایدار جوامع را فراهم می‌سازد.

در واقع، منابع انسانی متخصص و ماهر بزرگترین سرمایه اصلی هر جامعه محسوب می‌شوند. براساس تئوری سرمایه انسانی، باید به آموزش در همه سطوح آن به ویژه آموزش‌های دانشگاهی و سازمانی به عنوان یک سرمایه ملی نگریسته و آن را جزء با ارزش‌ترین سرمایه‌ها که در وجود انسان‌ها ذخیره و به‌صورت دانش، تخصص و مهارت متبلور می‌شود به حساب آورد. اما در این نظریه بیش از آنکه کمیت آموزش مطرح باشد، کیفیت آن مطرح است. در تلاش برای یافتن مولفه‌های علوم نوین در دنیای جدید و برای نیل به توسعه پایدار دانایی محور، مسئله کیفیت آموزش یکی از محورهای است که تقریباً در خصوص آن اتفاق نظر وجود دارد. ارتقاء کیفیت آموزش، از عمده‌ترین اهداف در تنظیم و تدوین سیاست‌های آموزشی است. از آنجایی که برگزاری دوره‌های آموزش بودمانی این بستر را در جامعه علمی، صنعتی فراهم می‌نماید تا کیفیت تولید ارتقاء یافته و بقاء در دنیای رقابت جهانی میسر گردد، کتاب حاضر با هدف از میان برداشتن یا کاستن موانع پیش روی، از راه آموزش صحیح و نگاه به آینده می‌کوشد نیاز جامعه هدف را بصورت جامع، علمی و تجربی، در وسع خود مورد واکاوی قرار داده و در اختیار شما علم پژوهان عزیز قرار دهد.

امید است که مجموعه آثار انتشارات فرهیختگان دانشگاه که حاصل تلاش جمعی نخبگان دانشگاهی کشور است، بتواند پاسخگوی بخشی از نیاز شما عزیزان علاقمند به علم و دانش باشد. از تمام دوستانی که صمیمانه و بزرگوارانه در این راه ما را یاری نمودند، سپاس‌گزاری می‌کنم.

علیرضا لچینانی

مدیر مسئول انتشارات فرهیختگان دانشگاه

پیشگفتار ۷

فصل اول: اخلاق حرفه ای

مقدمه	۹
تعریف اخلاق	۱۱
پیشینه تاریخی اخلاق اسلامی	۱۳
بزرگترین معلم اخلاق	۱۴
نقش اخلاق در زندگی و تمدن انسانها	۱۹
لزوم فرهنگ سازی علم اخلاق	۳۳
فلسفه اخلاقی و نظریات اخلاقی	۳۵
رابطه اخلاق و دین	۳۸
رابطه اخلاق و آزادی	۴۳
فلسفه اخلاق از دیدگاه علما	۵۰
اخلاق از دیدگاه عترت	۵۸
تفاوت عقاید با احکام و اخلاق	۶۷
روش فرآیند کاربردی نمودن علم اخلاق	۷۰
مساایل اخلاق حرفه ای سازمان	۷۲
موانع رشد اخلاقی سازمان ها	۷۶
مسئولیت های اخلاقی مدیران	۸۰

۸۲	آسیب های اخلاقی مدیران
۹۴	مبانی نظریه معجزه انگاری اخلاق نبوی
۱۰۷	اخلاق حرفه ای، رفتار اخلاقی و تحویلی نگری
۱۰۸	اهمیت و ضرورت بحث های اخلاقی از زبان قرآن و روایات
۱۱۵	مبنای اخلاقی بودن رفتار و اخلاق حرفه ای
۱۲۸	تحویلی نگری در اخلاق حرفه ای

فصل دوم : مدیریت و اخلاق مدیریتی

۱۳۷	مفاهیم مدیر و مدیریت
۱۴۵	مدل های اخلاق در مدیریت
۱۴۸	راهبرد عملیاتی مدیریت بی اخلاق
۱۵۲	مدیریت و اخلاق مدیران در نهج البلاغه
۱۵۵	ضرورت و اهمیت مدیریت در اسلام
۱۶۳	اهمیت اخلاق و مسئولیت های اجتماعی مدیران
۱۶۸	عوامل محیطی تأثیرگذار بر مسئولیت اجتماعی و اخلاقی مدیران
۱۸۹	اخلاق حرفه ای و مسئولیت پذیری اجتماعی؛ تکلیف ها و چالش ها
۲۰۲	راهنمای اصول اخلاقی و معیارهای رفتار حرفه ای
۲۰۶	معیارهای رفتار حرفه ای
۲۱۲	آموزش اخلاق حرفه ای با شیوه حل مسئله
۲۲۵	اخلاق حرفه ای فراتر از مسئولیت
۲۳۷	منابع و ماخذ: